

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 2009/3
Podgorica, 21.11.2023. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore”, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru gospođe Violete Asanović (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-2009 od 18.10.2023. godine), direktorica Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Odbija se prigovor Violete Asanovića (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-2009 od 18.10.2023. godine) na rad privrednog društva Lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ d.o.o. iz Podgorice, kao javnog emitera opšteg televizijskog programa „Gradska televizija“.
2. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
3. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcq.org.
4. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 18.10.2023. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je prigovor gospođe Violete Asanović, na rad Lokalnog javnog emitera „Radio televizija Podgorica“ d.o.o. iz Podgorice, kao javnog emitera opšteg televizijskog programa „Gradska TV“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-2009 od 18.10. 2023. godine)

Prigovor se odnosi na informativnu emisiju „Dnevnik“, koja je emitovana dana 18. septembra 2023. godine. Po mišljenju podnosioca prigovora, emiter je prekršio čl. 7, 8 i 11 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11, 7/16 i 8/19, u daljem tekstu: „Pravilnik“) i posebno ukazao:

- da je „urednica Mirka Dević, prioritet dala jednostranom pristrasnom, neobjektivnom i neizbalansiranom emitovanju teme koje su sledile nakon objavljenih Vijesti dana.“
- istakao navode sagovornika (političkog analitičara Zlatka Vujovića, poslanika Demokratske partije socijalista, Nikole Milovića, saradnika na Univerzitetu Crne Gore Danila Kalezića), kao i najava ili novinarskih tekstova koji su ih pratili, a koji, po mišljenju podnosioca prigovora, potvrđuju njegov stav o kršenju standarda.
- da „nije izbjegnuta razumna sumnja u objektivnost uredništva i urednice navedenog ‘Dnevnika 2’, javnog emitera, Gradske televizije – RTV Podgorica. Nijesu ispoštovani profesionalni principi i standardi javnog emitera iz razloga što u emitovanoj emisiji, nije ispoštovan princip i standard: pravednost, uravnoteženost izvještavanja, objektivnost, tačnost, kredibilitet.“

Postupajući po osnovu navoda iz prigovora, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanog programskega sadržaja i sačinio nalaz (akt broj 02-2009/1 od 26.10.2023. godine). Agencija je uputila emiteru zahtjev za izjašnjenje (akt broj 02-2009/2 od 02.11.2023. godine).

U ostavljenom roku emiter je nije dostavio izjašnjenje.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog programskega sadržaja došlo do kršenja Pravilnika, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- Načelo objektivnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja. Kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna

- povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti (čl. 4 st. 1 tač. i) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (udaljem tekstu: „Pravilnik“).
- Načelo nepristrasnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla (zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i sl.), odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog (čl. 4 st. 1 tač. j) Pravilnika).
 - Članom 7 st. 1 tač. a) Pravilnika propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelevitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
 - Članom 8 st. 1 Pravilnika je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.
 - Članom 11 st. 1 Pravilnika propisano je da programski sadržaji, a naročito informativno-politički i programi o tekućim događajima moraju biti pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprostavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa, koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i Izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija je konstatovala sljedeće:

1. Emiter je dana 18. septembra 2023. godine emitovao centralnu informativnu emisiju „Dnevnik“, u periodu od 18:59:56 do 19:31:35 sati (31 minut 39 sekundi) emitovao centralnu informativnu emisiju „Dnevnik“, u okviru koje su emitovana tri priloga i to u periodu od 19:01:01 do 19:04:01 sati (3 minuta), u periodu od 19:04:02 do 19:06:05 sati (2 minuta 3 sekunde) i u periodu od 19:06:06 do 19:07:14 sati (1 minut 8 sekundi), čiji su sadržaji opisani u tačkama 2, 3 i 4.
2. U periodu od 19:01:01 do 19:04:01 sati (3 minuta), emitovan je prilog sljedeće sadržine:

Najava: „Očekivano je što su Demokrate saopštile da neće u Vladu Milojka Spajića sa Socijaldemokratama i DUA-om Mehmeda Zenke, jer se partije takozvane tridesetoavgustovske većine nikada neće otrgnuti uticaju Srbije, odnosno njene crkve. To je u emisiji 'Aritmija' Gradske RTV, koja je na programu večeras, ocijenio politički analitičar Zlatko Vujović. Očekuje da Srbija instrumentalizuje i predstojeći popis u Crnoj Gori.“

Novinarski tekst (OFF): „Popis je izuzetno važan za zvanični Beograd, jer popisom pokušavaju da povećavaju učešće Srba u pojedinim crnogorskim opštinama i na nacionalnom nivou, čime bi se stvorio osnov da se od opština u kojima su Srbi u većini stvore uslovi za formiranje nekog identitetetskog političkog subjekta koji bi se mogao zvati 'Asocijacija srpskih opština' sa srpskim simbolima i koji bi služio kao dodatni izvor destabilizacije u Crnoj Gori, rekao je Vujović.“

Zlatko Vujović, politički analitičar: „Pokušaj da se stvari jedna poluga kojom će se kontrolisati Crna Gora, koja će se dati, zahtjevi će nakon toga da budu da se izmjeni Ustav, da se kroz izmjenu Ustava uvedu određeni mehanizmi da se spriječi karakter Crne Gore kao građanske države i nešto slično što je bio Ahtisarijev plan, imali smo dvostrukе većine, nešto što je Ohridski sporazum, Dejtonski sporazum, ono što gospodin Vučić veoma intenzivno nekoliko godina zagovara. Sve više je glasova i sa drugih adresa u Srbiji, da Srbi u Crnoj Gori treba da imaju ono što imaju Srbi u Bosni i Hercegovini, ili Albanci u Makedoniji.“

Novinarski tekst (OFF): „Komentarišući proces formiranja nove Vlade, na čijem bi čelu bio mandatar Milojko Spajić, u svjetlu najnovije odluke Demokrata da neće u Vladu sa DUA-om Mehmeda Zenke i Socijaldemokratama, Vujović kaže da vjeruje da se partije tridesetoavgustovske većine nikada neće otrgnuti uticaju niti Srpske pravoslavne crkve, niti Srbije.“

Zlatko Vujović, politički analitičar: „To je jednostavno jedan sistemski problem, jedan genetički problem tih političkih partija, da one jednostavno u svojim redovima imaju puno onih koji su spremni da idu i na razbijanje tih političkih partija, ukoliko bi se one okrenule u jednom

prozapadnom smjeru. I to primjećuju birači. Zašto su oni izgubili podršku? Pa imali su potpunu vlast, totalnu vlast. Zašto su oni praktično izgubili, ne znam, trećinu ako ne i više mandata u odnosu na ono što su imali ranije, osim ako su se birači osjetili iznevjerjenim?"

Novinarski tekst (OFF): „Govoreći o obraćanju predsjednika Srbije Aleksandra Vučića u Nišu, koje su mnogi okarakterisali kao zapaljivo, Vujović je rekao da je Vučić samo potvrdio sve ono za šta je sve češće optuživan, da se miješa u unutrašnje poslove drugih država, da svjesno destabilizuje susjedne države i da suočen sa rastućim tenzijama u samoj Srbiji, pokušava da izveze nestabilnost iz svoje zemlje.“

Navedeni prilog pokriven je kadrovima zabilježenim tokom emisije „Aritmija“, u kojoj je gostovao pomenuti politički analitičar. Korišćeni su i kadrovi snimljeni tokom aktuelnih pregovora o formiranju nove Vlade, snimci izjave predsjednika Srbije Aleksandra Vučića, te kadrovi građana snimljeni na ulicama Podgorice.

3. U periodu od 19:04:02 do 19:06:05 sati (2 minuta 3 sekunde), emitovan je prilog sljedeće sadržine:

Najava: „Premijer u tehničkom mandatu Dritan Abazović je do te mjere obesmislio institucije, da se čini da ih Crna Gora nikada nije ni imala, ocijenio je saradnik Univerziteta Crne Gore Danilo Kalezić, komentarišući to što je Abazović sa saradnicima posjetio mjesto uvidaja u Višem sudu. Kada je riječ o peticiji za Mašanov i Markov zakon, Kalezić smatra da je pritisak javnosti najvažniji faktor, ali dodaje da ne očekuje ništa od Vlade, koja nije preuzela odgovornost neposredno poslije masakra na Cetinju.“

Novinarski tekst (OFF): „Jasno je da načinom na koji izvodi svoj medijski performans, premijer u tehničkom mandatu Dritan Abazović oponaša predsjednika Srbije Aleksandra Vučića, ističe Kalezić.“

Danilo Kalezić, saradnik na Univerzitetu Crne Gore: „Abazović je svojim činjenjem, posebno u onom dijelu mandata koji mi nazivamo tehničkim, do te mjere obesmislio i banalizovao institucije, da izgleda da ih Crna Gora nikada nije imala. Sa njim na čelu izgleda kao da Crna Gora nema nijednu instituciju. Dugo će vremena trebati da se obnovi i da se povrati povjerenje građana u institucionalni sistem Crne Gore, a i da se same institucije obnove, nakon što Abazović konačno i formalno prestane da bude premijer.“

Novinarski tekst (OFF): „Neophodno je da se javnim pritiskom slučaj prokopavanja tunela do depoa Višeg suda riješi i da neko od nadležnih organa preuzme odgovornost, smatra Kalezić.“

Danilo Kalezić, saradnik na Univerzitetu Crne Gore: „Sama afera 'Tunel' zapravo otkriva do koje mjere su kompromitovane, nekompetentne i pod nekom vrstom desinhronizacije same institucije bezbjednosnog aparata, a znamo da se zapravo do avgusta 2020.g. najviše napada dešavalo na bezbjednosni sistem Crne Gore.“

Novinarski tekst (OFF): „Zbog činjenice da su odlazeći premijer Abazović i ministar Filip Adžić u duplom tehničkom mandatu, nije logično za očekivati da oni podnesu bilo kakvu odgovornost, smatra Kalezić i dodaje da su peticiju za tragični slučaj na Cetinju trebale najprije da pokrenu institucije, ali takav epilog čeka na stabilnija vremena u Crnoj Gori.“

Navedeni prilog pokriven je kadrovima sagovornika zabilježenim tokom njegovog gostovanja u emisiji „Pressing“, te kadrovima pomenutih funkcionera snimljenim u Višem sudu nakon obijanja depoa.

4. U periodu od 19:06:06 do 19:07:14 sati (1 minut 8 sekundi), emitovan je prilog sljedeće sadržine.

Najava: „Pregоворi o Vladi teku mučno i prilično su skriveni od građana, kazao je poslanik Demokratske partije socijalista Nikola Milović. Pojasnio je i pod kakvim uslovima bi DPS ušla u Vladu.“

Nikola Milović, DPS: „Ako u to uzmemo način na koji se jedni drugima obraćaju, a sjutra žele da budu dio te Vlade, mislim da će ta Vlada biti formirana na klimativim osnovama i da su njeni temelji za formiranje veoma loši. U tom smislu, želim da ponovim još jednom stav Demokratske partije socijalista, a to je da jedino ona Vlada koja će biti bazirana na evroatlantskim principima, na

ubrzanom putu Crne Gore ka Evropskoj uniji, sa jasnim principima i vrijednostima koje su vezane za multietničku, građansku i Crnu Goru kakvu smo mi predstavljali takođe u prethodnom periodu je ona Vlada čiji dio priče bismo mi bili sjutra. Sve ostalo je stvar samih špekulacija, ali ostavimo, politika je (nerazgovjetno), da vidimo šta će se desiti u narednim danima. Svakako, ovo ne obećava građanima Crne Gore da će se ubrzo ta Vlada baviti pitanjima životnog standarda.“

Tokom navedenog priloga emitovana je izjava poslanika DPS-a zabilježena u Skupštini Crne Gore.

5. Uvažavajući pravo na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju medija, oni su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da, u skladu sa njegovom uređivačkom politikom, pribavlja, objavljuje i prenosi informacije od interesa za javnost, te da objavljuje, prenosi informacije ili komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoji od ostalih vijesti i informacija, posebno onih kojih se odnose na istu temu. Dakle, emiteri imaju pravo da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, ali moraju voditi računa da pri tome ne prekrše propise, odnosno da se pridržavaju već pomenutih načela.
6. Emitovani prilozi sadrže komentare i stavove sagovornika u vezi sa aktuelnim političkim ili društvenim događajima (izbor vlade, organizacija popisa u Crnoj Gori, provala u depo Višeg Suda i sl.), što se može smatrati pitanjem od javnog interesa.
Pri tome, izbor sagovornika spada u domen uređivačke slobode i slobode izražavanja emitera, a za njihove izjave i mišljenje emiter nije odgovoran, niti se može govoriti da su novinari na pristrasan način odobravali njihovo iznošenje. Sa druge strane, na iznošenje svog stava sagovornici imaju pravo u okviru svoje slobode mišljenja i izražavanja, a pravo da ga čuju imaju i gledaoci, u okviru njihovog prava na informisanje.
7. Svoje stavove u vezi sa političkom situacijom u Crnoj Gori i drugim aktuelnim događajima, iznosili su sagovornici u prilozima, a ne novinar, pri čemu su mišljenja i komentari sagovornika bili prepoznatljivi i odvojeni od činjeničnog izvještavanja. U svim prilozima prenesene su ili citirane izjave pojedinih sagovornika, pri čemu je uvijek jasno naglašeno o čijim se izjavama radi. Dakle, prenesena su mišljenja/stavovi ovih lica izneseni na osnovu njihovog tumačenja događaja ili postupaka javnih ličnosti. Pravo emitera da slobodno prenese ovakve stavove prati pravo zainteresovane strane da na njih reaguje podnošenjem ispravke ili odgovora.
8. Sloboda načina uređivanja i pristupa temama koje emiter obrađuje spada u domen njegove uređivačke slobode i slobode izražavanja i u ovom slučaju se ne može tumačiti kao kršenje načela objektivnosti ili nepristrasnosti. Naime, nepristrasnost ne znači, nužno, da je svakom mišljenju koje je plasirano u programu, neophodno suprostaviti drukčije mišljenje, već je ključno da iznjeta mišljenja ne smiju biti pogrešno ili iskrivljeno interpretirana.
9. Emiter nije prekršio čl. 8 Pravilnika, a naročito se ne može smatrati odgovornim za kršenje načela objektivnosti ili nepristrasnosti, jer prilikom prenošenja izjava sagovornika nije dao bilo kakav stav, mišljenje ili komentar, kojim bi njegovo lično uvjerenje ili mišljenje diskriminatorno uticalo na način predstavljanja sadržaja, niti je uređivačkom intervencijom ili komentarom favorizovao jednu stranu ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja.
10. Emitovani prilog ne sadrži elemente koji ukazuju na kršenje „načela nepristrasnosti“ odnosno „načela objektivnosti“, koja obavezuje elektronski medij „da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara“, odnosno da „u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja“.
11. U predmetnom slučaju emiter nije prekršio „pravilo druge strane“, jer prilog ne predstavlja rezultat izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste. Da je to bio slučaj onda bi emiter imao obavezu da, saglasno „pravilu druge strane“, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način. U prilogu nije riječ o raspravi, polemici i sl., niti se on bavi utvrđivanjem stavova različitih strana o konkretnom pitanju (čemu služi „pravilo druge strane“).

Saglasno navedenom, s obzirom da emitovanjem predmetnog sadržaja nije došlo do programskih standarda propisanih Zakonom o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije ili izdatim Odobrenjem za

emitovanje br. O-TV-J-10, može se konstatovati da nema osnova za izricanje bilo kakve upravno-nadzorne mjere protiv emitera.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 116 Zakona o upravnom postupku, donijela odluku kao i dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije www.aemcq.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Gospođa Violeta Asanović
- Lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomski poslove
- Služba za opšte poslove i odnose sa javnošću
- Arhiva

Pripremila: Jelena Ninović Đuričić
Odobrila: Jadranka Vojvodić